

Przegląd realizacji programu rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013

EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDAS KAIMO PLĖTRAI:
EUROPA INVESTUOJA Į KAIMO VIETOVES

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

UKD 338.2:36 (474.5)
Li 239

W niniejszym wydaniu został zamieszczony przegląd wykonanych do 2012 roku działań dotyczących Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.

W wydaniu zostały wykorzystane zdjęcia autorstwa Česlovasa Skaržinskasa i Archiwum Ministerstwa Rolnictwa.

Redaktor Česlovas Skaržinskas
Projekt Birutė Vilutienė
Redaktor tekstu Jolanta Niaurienė

ISBN 978-609-95341-7-6
Wilno, 2012

© Ministerstwo Rolnictwa RL
© Spółka UAB „Gimtinės šaltinis“

Przegląd realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 jest pomyślnie realizowany (dalej – Program). Za okres realizacji Programu złożono prawie 770 tysięcy wniosków o przyznanie dotacji w wysokości 8,5 mld Lt, wypłacono 4,6 mld Lt, tzn. 58 procent środków przeznaczonych na realizację Programu (ogółem na realizację Programu na lata 2007 – 2013 przeznaczono

Za okres realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 złożono prawie 770 tysięcy wniosków o przyznanie dotacji w wysokości 8,5 mld Lt, zatwierdzona suma wsparcia wynosi prawie 6,3 mld Lt, wypłacono 4,6 mld Lt.

7,896 mld Lt). Na taką realizację Programu wywarły wpływ uchwały Rządu, umowy pomiędzy instytucjami (na przykład, zostało przyspieszone otrzymanie informacji pomiędzy Narodową Agencją Płatniczą i Państwową Inspekcją Podatkową o możliwych zadłużeniach do budżetu Republiki Litewskiej), aktywność partnerów socjalnych, innowacje. Jedną z najbardziej przychylnych innowacji – zakładanie rynków dla rolników, umożliwiono gospodarzom i drobnym przedsiębiorcom sprzedawać produkty przez nich wyprodukowane a także je przetwarzać..

Uproszczono tryb administrowania dotacji, dlatego zwiększyło się upowszechnienie dotacji. Dla wnioskodawców, którzy potrzebują niedużej dotacji (do 15 tysięcy Lt) została przygotowana uproszczona atrakcyjna forma przyznania dotacji: uproszczony formularz wniosku z integrowanym biznes planem, wnioskodawca nie powinien podpisywać umowy o dotacji (odbiorcą dotacji zostaje po zatwierdzeniu decyzji o przyznaniu dotacji), został skrócony okres oceny wniosków i próśb o finansowanie, jest przewidziana możliwość złożyć prośbę

Jedną z najbardziej przychylnie ocenionych innowacji – zakładanie rynków dla rolników, rolnicy i drobni przedsiębiorcy otrzymali możliwość sprzedawać wyprodukowaną przez nich produkcję, rozpocząć przetwórstwo w gospodarstwach.

Rezultaty uproszczonego przyznania dotacji są oczywiste, zwłaszcza w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” – otrzymano 8 758 wniosków na przyznanie pomocy na kwotę 805,59 mln Lt.

o finansowanie razem z wnioskiem. Rezultaty uproszczonego przyznania dotacji są oczywiste, zwłaszcza w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” – otrzymano 8 758 wniosków na przyznanie pomocy na kwotę 805,59 mln Lt. Ogółem zgodnie z uproszczoną formą złożono 9 522 wnioski na przyznanie pomocy na kwotę 902,71 mln Lt.

Na potrzeby działań inwestycyjnych został przygotowany standardowy formularz biznes planu, w dziedzinie „Ułatwienie startu młodym rolnikom” przygotowane zostały wnioski i formularze biznes planu, ich wypełnienie zostało automatyzowane.

Dla niektórych **działań Programu zwiększono intensywność** (np., w sferze działań „Modernizacja gospodarstw rolnych” gospodarstwom mleczarskim i wnioskodawcom, składającym wnioski w danej sferze według trzeciego kierunku działalności, intensywność dotacji zwiększono o 10 punktów procentowych.

W zależności od specyfiki kierunku wnioskodawcom **są przewidziane także inne ulgi** (np., w ramach działań „Modernizacja gospodarstw rolnych” umożliwiono uczestnictwo rolnikom, którzy posiadają większe niż 2 lata doświadczenie pracy na roli lecz nie są rolnikami z zawodu albo nie ukończyli podstawowego kursu szkoleniowego dla rolników, umożliwiono także rolni-

kowi przetwarzać wyprodukowane i (albo) uprawiane produkty rolne), **likwidowano niektóre wymagania** (np. w ramach działań „Modernizacja gospodarstw rolnych” wnioskodawcom wystarczy mieć kwotę odpowiednią do mocy produkcyjnej, wcześniej potrzebna była kwota mleka odpowiednia do przewidywanej mocy), na potrzeby działań inwestycyjnych **został przygotowany standardowy formularz biznes planu**, w dziedzinie „Ułatwienie startu młodym rolnikom” przygotowane zostały wnioski i formularze biznes planu, ich wypełnienie zostało automatyzowane, itp.

Umożliwiono zaciągnięcie pożyczek nie tylko z instytucji kredytowych lecz i od osób prawnych i fizycznych.

Została przyznana dotacja zrzeszonym w spółdzielniach producentom mleka na budowę nowego innowacyjnego centrum przetwórstwa mleka.

Zachęcając do konkurencyjności w sektorze przetwórstwa mleka na Litwie i dążąc do zwiększenia dochodów producentów mleka umożliwiono i przyznano producentom mleka więcej niż 50 mln Lt na budowę i wyposażenie nowego centrum przetwórczego mleka.

Dążenie do zwiększenia upowszechnienia wsparcia finansowego i zmniejszenia konsekwencji kryzysu ekonomicznego zaowocowało **w 2009 roku rozpoczętą realizacją działania inżynieria finansowa Fundusz Pożyczkowy**. Ten fundusz udzielał wnioskodawcom ulgowe pożyczki na rzecz 2 działań: „Modernizacja gospodarstwa rolnego” i „Przetwórstwo produkcji rolnej oraz zwiększenie wartości dodanej”. Za cały okres realizacji inżynierii finansowej podmioty gospodarcze otrzymały prawie 500 pożyczek ulgowych w wysokości 135 mln Lt. Obecnie, gdy sytuacja ekonomiczna uległa zmianie, zwracane do Funduszu Pożyczkowego środki są używane powtórnie na rzecz wspierania działań Programu.

- Ostatnio (2011–2012) szczególną popularność zyskały działania kierunku III Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (dalej – Program), które pobudzają działalność biznesową w sferze działalności nierolniczej (dokładniej – „Zmiana działalności na nie-

rolniczą”, „Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości” i „Promocja turystyki wiejskiej”). Prognozujemy na realizację działań III kierunku podzielić wszystkie środki wsparcia przeznaczone na lata 2007–2013. A więc proces realizacji i zagospodarowania środków finansowych nabiera tempa.

Rezultaty realizacji tych działań są następujące:

- O dotacje w ramach działania „**Zmiana działalności na nierolniczą**” mogli ubiegać się prowadzący działalność gospodarczą mieszkańcy wsi albo bardzo małe, małe i średnie przedsiębiorstwa, posiadające ustaloną wielkość użytków rolnych i zamierzający urozmaicić źródła dochodów, obok działalności rolniczej rozpoczynający rozwijać działalność nierolniczą. W II kwartale na tę działalność otrzymano 147 wniosków o dotacje w wysokości 73,8 mln Lt, tzn., 2,3 razy więcej niż przeznaczono na zobowiązania 2012 roku. Ogółem w 2007–2013 roku w ramach działań „Zmiana działalności na nierolniczą” otrzymano 363 wnioski o dotacje, w nich proszono o wsparcie w wysokości 203,3 mln Lt. Do końca II kwartału na tę działalność zostały zatwierdzone 152 wnioski o dotacje, przeznaczono na ten cel kwotę 70,3 mln Lt, tzn. 62 procent środków na tę działalność przeznaczonych w Programie na cały okres (duża część projektów jest jeszcze w toku weryfikacji).
- O dotacje w ramach działania „**Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości**” mogli ubiegać się wykonujący indywidualną działalność nierolniczą mieszkańcy wsi, mający zaświadczenie o indywidualnej działalności albo zaświadczenie o działalności gospodarczej,

Ostatnio szczególną popularność zyskały działania kierunku III Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, które pobudzają działalność bizneso- wą w sferze działalności nierolniczej.

O dotacje w ramach działania „Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości” mogli ubiegać się wykonujący indywidualną działalność nierolniczą mieszkańcy wsi, mający zaświadczenie o indywidualnej działalności albo zaświadczenie o działalności gospodarczej, także i nowe albo już działające bardzo małe przedsiębiorstwa nierolnicze.

także i nowe albo już działające bardzo małe przedsiębiorstwa nierolnicze. Podczas ostatniego wezwania o składaniu wniosków w tej dziedzinie (od 3 października 2011 roku do 12 listopada otrzymano 491 wniosków o wsparcie na kwotę 226,7 mln Lt, tzn., proszono o 1,8 razy więcej niż przeznaczono na 2011 rok. Ogółem za lata 2007–2013 na rzecz działania „Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości” otrzymano 1 114 wniosków o wsparcie na kwotę 752,0 mln Lt. Do końca II kwartału na rzecz wyżej wymienionego działania zatwierdzono 338 wniosków o dotacje w wysokości 278,8 mln Lt, tzn., 68 procent od przeznaczonej

W ramach działania III kierunku „Promocja turystyki wiejskiej” o wsparcie mogli zwracać się mieszkańcy wsi lub rolnicy, którzy zamierzają albo już działają na rzecz turystyki wiejskiej.

sumy w Programie na tę działalność (część projektów jest jeszcze weryfikowana). Można twierdzić, że liczba zatwierdzonych wniosków o dotacje na rzecz działania „Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości” w porównaniu z innymi sferami działań III kierunku jest największa.

- O dotacje w ramach działania „**Promocja turystyki wiejskiej**” mogli ubiegać się mieszkańcy wsi albo rolnicy prowadzący albo zamierzający rozpocząć działalność turystyczną na wsi. W II kwartale 2012 roku na rzecz wyżej wymienionej działalności otrzymano 103 wnioski o wsparcie w wysokości 53 mln Lt. Ogółem w 2007–2013 r. na rzecz działania

„Promocja turystyki wiejskiej” otrzymano 550 wniosków o dotacje w wysokości 225,6 mln Lt. Do końca II kwartału na rzecz wyżej wymienionego działania zatwierdzono 260 wniosków, suma przeznaczona na tę działalność wynosi 104,8 mln Lt, tzn., 65 procent od przeznaczonej sumy w Programie na cały okres (większa część projektów jest jeszcze weryfikowana).

- **Niektóre działania Programu otrzymały zwiększoną intensywność dotacji** (np., działania III kierunku – „Zmiana działalności na nierolniczą”, „Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości” i „Promocja turystyki wiejskiej” intensywność z 50 procent zwiększona do 65 procent, a w tym wypadku, gdy składano wniosek o wsparcie i realizację projektu rzemiosła tradycyjnego – do 75 procent).
- **Największa możliwa suma dotacji zwracającym się o wsparcie działalności rolnikom na rzecz działań III kierunku Programu „Zmiana działalności na nierolniczą”, „Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości” i wnioskodawcom, ubiegającym się o wsparcie w ramach działania „Promocja turystyki wiejskiej” w sferze drugiej została zwiększona z 138 112 Lt do 207 168 Lt.**
- Zgodnie z zatwierdzonym przez Komisję Europejską w końcu 2009 roku tymczasowym schematem pomocy państwa na rzecz działań III kierunku Programu „Zmiana działalności na nierolniczą” i „Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości” wnioski o dotacje złożone od marca 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku otrzymały zwiększoną z 690 560 Lt do 1 726 400 Lt największą możliwą sumę na finansowanie jednego projektu. Ta decyzja wywarła duży wpływ na zwiększenie popularności tych działań.

- Od 2009 roku **umożliwiono składanie wniosków** na wsparcie działań III kierunku „Zmiana działalności na nierolniczą”, „Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości” i „Promocja turystyki wiejskiej” **i w formie uproszczonej** (jeżeli suma wsparcia na działania „Zmiana działalności na nierolniczą” i „Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości” nie jest większa niż 260 000 Lt, a na wsparcie działania „Promocja turystyki wiejskiej” nie większa niż 150 000 Lt). **Została przygotowana atrakcyjna uproszczona forma przyznania dotacji:** uproszczony formularz wniosku z integrowanym biznes planem, wnioskodawca nie powinien podpisywać umowy o dotacji (odbiorcą dotacji zostaje po zatwierdzeniu decyzji o przyznaniu dotacji), został skrócony okres oceny wniosków i próśb o finansowanie, jest przewidziana możliwość złożyć prośbę o finansowanie razem z wnioskiem.

- W ramach działania III kierunku „Zmiana działalności na nierolniczą” umożliwiono składanie wniosków o wsparcie nie tylko bardzo małym lecz i małym albo średnim przedsiębiorstwom rolniczym.

- W ramach działania III kierunku „Zmiana działalności na nierolniczą”, „Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości” zostały ułożone konkretne i wyczerpujące wykazy wspieranych i niewspieranych działań, te wykazy zamieniły wcześniej obowiązujący abstrakcyjny wykaz możliwych do wspierania kierunków działalności i tym samym zwiększono zainteresowanie wnioskodawców możliwością poszerzenia konkretnych sfer działalności.

- Dzięki rozszerzonemu wykazowi wspieranych sfer działalności w ramach działania III kierunku „Zmiana działalności na nierolniczą”, „Wsparcie na rzecz rozpoczęcia i rozwój przedsiębiorczości” **umożliwiono składanie wniosków na zakup urządzeń dla sprzedaży detalicznej wyprodukowanej litewskimi przedsiębiorcami produkcji w sklepach wiejskich i na ryneczkach lub organizowanie sprzedaży na ryneczkach przenośnych.**

- W ramach działania III kierunku „Promocja turystyki wiejskiej” rozpoczęto zachęcanie rozpoczęcia działalności turystycznej na wsi tych wnioskodawców, którzy realnie wykonują działalność gospodarczą i zamierzają zaciekawić tą działalnością turystów, w taki sposób dążymy do zachowania specyfiki tej działalności i cech charakterystycznych usług. Forma udzielania wsparcia na rzecz działania „Promocja turystyki wiejskiej jest przygotowana w taki sposób, by dotacja dotarła do rąk prawdziwych rolników.

- Działanie III kierunku „Odnowa i rozwój wsi” jest pomyślnie realizowane (realizując planowo).

- Zgodnie z planem realizując działanie III kierunku „Odnowa i rozwój wsi” w 2007–2011 r. złożono 364 propozycje projektów, zatwierdzono 248 propozycji i 57 projektów rezerwowych. W złożonych w roku 2007–2011 wnioskach o wsparcie (243 wnioski o dotacje) proszono o kwotę, która stanowi 74 procent środków przeznaczonych na cały okres Programu, a w propozycjach projektów ta suma stanowi nawet 109 procent. **W 2012 roku został ogłoszony dodatkowy nabór propozycji dla tych samorządów, które jeszcze nie wykorzystały przeznaczoną dla nich kwotę środków, zatwierdzoną zgodnie z metodyką planowa-**

Została przygotowana atrakcyjna uproszczona forma przyznania dotacji: uproszczony formularz wniosku z integrowanym biznes planem, wnioskodawca nie powinien podpisywać umowy o dotacji.

W 2012 roku został ogłoszony dodatkowy nabór propozycji dla tych samorządów, które jeszcze nie wykorzystały przeznaczoną dla nich kwotę środków, zatwierdzoną zgodnie z metodyką planowania na realizację działania „Odnowa i rozwój wsi”.

nia na realizację działania „Odnowa i rozwój wsi”. Miejmy nadzieję, że po tym wezwaniu kwoty (koszyczki) dla samorządów będą całkowicie zagospodarowane;

- od początku realizacji Programu do **28 sierpnia 2012 roku zostało podpisanych 226 umów o wsparcie w wysokości 107,4 mln Lt, wypłacono 57,1 mln Lt przeznaczonych na wsparcie;**
- warto przypomnieć, że realizacja działań w 2011 roku w porównaniu z 2010 rokiem nabrała tempa i stopień osiągnięć realizacji wielu wskaźników działań był dosyć wysoki, a biorąc pod uwagę tempo wypłaty środków i aktywność wnioskodawców i wykonawców projektów nie ma ryzyka z powodu niezagospodarowania środków na rzecz tego działania.

• **W 2012 roku zaczęto pomyślnie realizować działalność „Zamiana azbestowego pokrycia dachów” III kierunku Programu w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”, jest ona realizowana planowo:**

- na tę działalność Programu przeznaczono 60 mln Lt. Wnioski były składane od 16 stycznia do 30 marca 2012 roku. Ogółem zgłoszono 8039 wniosków o wsparcie na 50,4 mln Lt, 7 724 wnioski o wsparcie na 48,4 mln Lt zostały zatwierdzone o dofinansowanie;
- średnia kwota na zamianę azbestowego pokrycia dachu, o którą proszono – 6 268 Lt. Najpopularniejsze pokrycie dachu – imitacja stalowych dachówek i pokrycie z profilowanych stalowych arkuszy;
- według danych na dzień 28 sierpnia 2012 roku na rzecz działalności wyżej wymienionego działania wypłacono 3,9 mln Lt. Najwięcej nowych dachów mają mieszkańcy kowieńskiego, szawelskiego i telszewskiego okręgów.

W 2012 roku zaczęto pomyślnie realizować działalność „Zamiana azbestowego pokrycia dachów” III kierunku Programu w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”. Najwięcej nowych dachów mają mieszkańcy kowieńskiego, szawelskiego i telszewskiego okręgów.

- Została założona Litewska Sieć Wiejska (dalej – Sieć), która zrzesza uczestniczące w procesie rozwoju wsi instytucje i organizacje (867 członków):
 - realizując plany roczne działalności Sieci, członkowie Sieci otrzymują wsparcie na projekty związane z realizacją Programu, rozwoju wsi, rolnictwa, informacji w zakresie przemysłu spożywczego i leśnictwa, wiedzy, upowszechniania informacji w zakresie dobrego doświadczenia, wymia-

Członkowie Litewskiej Sieci Wiejskiej otrzymują wsparcie na projekty związane z realizacją Programu, rozwoju wsi, rolnictwa, informacji w zakresie przemysłu spożywczego i leśnictwa, wiedzy, upowszechniania informacji w zakresie dobrego doświadczenia, wymiany doświadczenia i wiedzy na szczeblu krajowym i międzynarodowym, na współpracę członków Sieci na szczeblu regionalnym i międzynarodowym.

ny doświadczenia i wiedzy na szczeblu krajowym i międzynarodowym, na współpracę członków Sieci na szczeblu regionalnym i międzynarodowym. Od 2009 roku zatwierdzono 935 wniosków o wsparcie dla członków Sieci na ponad 19 mln Lt, wypłacona suma wsparcia sięga 9,5 mln Lt;

- została utworzona strona internetowa Sieci www.kaimotinklas.lt, przeznaczona komunikowaniu się członków Sieci, upowszechnieniu informacji, informowaniu społeczeństwa, zachęcaniu do regionalnej i międzynarodowej współpracy.

Została założona Litewska Sieć Wiejska, która zrzesza uczestniczące w procesie rozwoju wsi instytucje i organizacje.

- **Działanie „Realizacja strategii rozwoju lokalnego” kierunku „Realizacja metody LEADER” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.**

- do 6 grudnia 2010 roku zostały zatwierdzone wszystkie (51) strategie lokalnego rozwoju, które realizują Lokalne Grupy Działania (dalej – LGD);
- zgodnie z zatwierdzoną strategią LGD ogłosiły 103 wezwania na zgłaszanie wniosków projektów lokalnych (ogłosiły wszystkie LGD w różnych regionach Litwy);
- Na wezwanie LGD do przesyłania wniosków projektów lokalnych do 1 września 2012 roku LGD otrzymały 2052 wnioski projektów lokalnych (ze wspólnot wiejskich, organizacji pozarządowych, samorządów, przedstawicieli sektora biznesu i in.);
- z wykonawcami lokalnych projektów podpisano 1 188 umów na 158 mln Lt.

- **Działanie „Współpraca terytorialna i międzynarodowa” w ramach IV kierunku Programu „Realizacja metody LEADER”.**

- „Współpraca terytorialna i międzynarodowa” – nowe działanie IV kierunku Programu, na realizację którego LGD dotychczas nie miały ani możliwości finansowych, ani doświadczenia. Na realizację projektu przyznano 14,4 mln Lt;

*Popatrz utworzenie
Centrum Tradycyjnego
Rzemiosła w 20
samorządach.*

- ze względu na to, że na realizację idei i projektów współpracy trzeba więcej czasu, one powinny być uzgodnione z LGD różnych państw, odpowiadać celom ich strategii, regulaminom rozwoju wsi różnych państw, istnieje także bariera językowa. Zbiór wniosków projektów o współpracy LGD jest wykonywany zgodnie z procedurą ciągłego składania wniosków;
- wnioski projektów o współpracy zaczęto przyjmować 1 kwietnia 2010 roku, jednak zbiór szczególnie nabrał tempa tylko w 2012 roku (w 2010 roku złożono 1 projekt, w 2011 – 8). Do 1 września 2012 roku LGD zło-

żyło do Krajowej Agencji Płatniczej 29 projektów o współpracy (10 terytorialnych, tzn. pomiędzy LGD Litwy, i 20 w ramach współpracy międzynarodowej) na sumę 4,9 mln Lt.

• Dziedzictwo narodowe.

- **Został utworzony system certyfikacji dziedzictwa narodowego.** Rozpoczęto proces certyfikacji, certyfikowano ponad 1 500 wyrobów wyprodukowanych przez tradycyjnych rzemieślników.
- **Została utworzona strona internetowa wyrobów dziedzictwa narodowego www.tautinispaveldas.lt,** która jest aktywnie wykorzystywana. Na stronie internetowej zamieszczono potrzebną informację o wyrobach dziedzictwa narodowego (akty prawne, certyfikowane wyroby, imprezy itp.).
- **Została utworzona elektroniczna mapa rzemieślników tradycyjnego rzemiosła.** Cel mapy elektronicznej – udzielanie użytkownikom wiarygodnej informacji o tradycyjnych rzemieślnikach i ich wyrobach.
- **Stworzono możliwość uczestnictwa w wystawach i innych imprezach certyfikowanym tradycyjnym rzemieślnikom.**
- **W 20 samorządach poparto utworzenie Centrum Tradycyjnego Rzemiosła** w ramach planowej realizacji działalności „Utworzenie i (albo) rozwój Centrum Tradycyjnego Rzemiosła”, zgodnie z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, suma wsparcia – 13,81 mln Lt.

Został utworzony system certyfikacji dziedzictwa narodowego. Została utworzona strona internetowa wyrobów dziedzictwa narodowego www.tautinispaveldas.lt

*Został utworzony system certyfikacji dziedzictwa narodowego.
Rozpoczęto proces certyfikacji, certyfikowano ponad 1 500
produkowanych przez tradycyjnych rzemieślników wyrobów.*

- Zatwierdzono program ochrony produktów tradycyjnego rzemiosła, ich rynku i rozwoju rzemiosła na lata 2012–2020.

*Została utworzona elektroniczna mapa rzemieślników
tradycyjnego rzemiosła. Cel mapy elektronicznej –
udzielanie użytkownikom wiarygodnej informacji o
tradycyjnych rzemieślnikach i ich wyrobach.*

Rolnicy litewscy, zajmujący się chowem zwierząt i ptactwa dawnych ras, otrzymują wsparcie na działanie „Płatności agrarne w zakresie ochrony środowiska” w ramach działalności „Ochrona zagrożonych dawnych litewskich ras zwierząt i ptactwa domowego”.

Wydanie: S.A. „Gimtinės šaltinis“, Vilnius
E-mail: direktorius@gimtinessaltinis.lt
Strona internetowa: www.gimtinessaltinis.lt

Drukarnia: „Spaudos praktika“
Ul. Chemijos 29, LT-51333, Kaunas

**Więcej informacji na temat
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na Litwie
na lata 2007–2013 można znaleźć:**

Ministerstwo Rolnictwa Republiki Litewskiej –
www.zum.lt

Narodowa Agencja Płatnicza
przy Ministerstwie Rolnictwa Republiki Litewskiej –
www.nma.lt

